

Projekt „Dva jazyky – Jeden region“

HANDOUT - DOKUMENTACE

ze semináře pro pedagogy a mimoškolní pracovníky s mládeží „Jak na česko-německá setkání dětí a mládeže? Praxe – inspirace - navázání kontaktů“

13. - 14. 05. 2022, Krásná Lípa

Počet účastníků: 17

Vedení semináře: Judith Rösch a Jaroslav Šup

Na začátku každého setkání je důležité si vytipovat potřeby studentů, např. zda jsou pro tykání apod. Forma, jakou nám na naši citlivější otázku odpoví, by měla být nenásilná a příjemná (např. ukázat palec nahoru, že s tím souhlasí). Určitě vezměte v potaz jejich potřeby, pokud někdo s něčím nesouhlasí, respektovat to. Příkladem je to, když někdo nechce, aby mu bylo tykáno, stále mu vykat.

Nezapomeňte na začátku seznámit účastníky s programem. Co je cílem setkání apod.

Důležité je se také představit. A nezapomeňte, že akce, kterou připravujete, musí bavit i Vás. ☺

Každý den nezapomeňte účastníky seznámit s tím co je čeká.

Hry pro seznámení se

Určení osobních předmětů

Určení, komu patří osobní předměty, které jsme připravili od vedoucích kurzu. Účastníci musí určit, komu jaký předmět patří a hlavně proč si to myslí, že to patří právě té osobě. Necháváme účastníky argumentovat, abychom viděli jejich myšlenkové pochody a zároveň se přestali bát mluvit a reagovat. Nezapomeneme se na závěr zeptat, zda to účastníky bavilo.

K čemu toto cvičení je: zapojení mozku, rozehrání se, poznání svých lektorů a také trochu mezi sebou.

Barevné papíry a fixy – „Recycling Interview“

Nakreslit něco, co máte nejradši na světě = sebe. Nakreslete svůj autoportrét, stačí jen obličej. Nezapomeňte na obličej nakreslit něco co je pro vás typické. Ideální je kreslit na výšku. Obličej kreslete zepředu. Kdo má hotovo, otočí papír vzhůru nohama. Jakmile všichni mají hotovo, zmuchlají papír a hodí ho do středu kruhu. Poté si každý vezme jeden obrázek a zkouší si najít člověka, kterého má na obrázku.



Představí se a seznámí se s druhým člověkem. Na papír dopíše **jméno člověka**, kterého si našli a se kterým se seznámili. Poté si sednou na své místo. Když mají všichni hotovo, opět zmačkají obrázek a vhodí ho do středu. Ve druhém kole opět vezmou nějaký papír, najdou osobu na papíře, zeptají se osoby, **co ráda dělá** a to účastník nakreslí na papírek, pokud to nejde nakreslit, účastník to na papír napíše. Poté si účastníci opět sednou na svá místa i s podobiznou, kterou si naposledy vzali. Když se všichni usadí, opět zmačkáme papír a vhodíme doprostřed. V dalším kole si opět vezmeme nějaký papír, najdeme příslušnou osobu, zeptáme se jí, **kde bydlí**, napíšeme to tam a opět si sedneme. Nyní již obrázek nemačkáme a nevhazujeme do středu. Lektor předá slovo účastníkům a ti postupně představují lidi, které mají na obrázcích. Můžeme nechat mluvit pouze lidi, kteří chtějí obrázek, který mají u sebe, prezentovat. Poté zavěsí obrázky na připravený provaz s kolyčky. Určitě nemusí prezentovat všichni, aby to nebylo příliš zdlouhavé a rozhodně do prezentování nikoho nenutíme.

Doporučení: pokud by měl někdo problém se namalovat, je možné udělat dvojice a vzájemně se malovat.

Sociometrie

V místnosti určíme prostor, ve kterém se mají účastníci rozmístit například v linii. Nebo určíme, že v jednom rohu budou ti účastníci, kteří... (u nás příklad, jeden roh účastníci vyučující v mateřských školách, v druhém rohu ti co na prvním stupni ZŠ....). V prostoru se rozmístíme podle toho, kde bydlíme a další možnosti využít prostoru...

Snížení ostychu – „Jméno, gesto“

Hra pro seznámení se – jména + koníčky – př. Lektor vstoupí do středu a řekne, já jsem JMÉNO a předvede nějaké gesto, které představuje činnost, kterou rád/a dělá. Poté všichni udělají krok dopředu, řeknou, že to je JMÉNO a udělají gesto, které ten člověk předvedl. Takto se všichni prostrídají, vždy musí říct, jména těch, kteří byli před nimi a ukázat jejich gesta a pak představí teprve sebe JMÉNO + své gesto. Takto se projde celé kolečko. Je to o soustředění, procvičení paměti, uvolnění se, seznámení se, zasmátí se, zapamatovat si jména.

Na rozehřátí – Warm up

Beng

Jeden účastník je uprostřed a vybere si očima jednoho účastníka v kruhu na kterého bude pomyslně střílet. Toho sestřelí slovem BENG. Ten jde do podřepu a lidé po jeho pravici a levici se podívají na toho druhého na straně a musí říct jméno člověka v podřepu. Kdo řekne jméno později jde místo člověka do středu kruhu a vše se opakuje. Hra na soustředění, zkoncentrování se a zapamatování jmen.

U výše uvedené hry dát jen pozor na to, že může být ve skupině dítě, které může být pomalejší a v tomto případě by měl lektor umět zasáhnout, aby se dítě necítilo špatně.

Opakování gest

Stojíme s účastníky v kruhu. Lektor udělá jeden pohyb, který se např. po směru hodinových ručiček zopakuje u všech účastníků, smyslem je udělat tento pohyb rychle, nezapomenout zareagovat. Když se dojde kolečko, udělá další účastník vedle lektora svůj pohyb, který opět všichni opakují, takto se prostrídají všichni v kruhu.

Výměna míst

Obsadíme účastníky všechna místa na židlích. Lektor začne říkat např. vymění si místa všichni, kteří mají např. doma kočku, kteří mají brýle, Poté dá lektor jednu židli pryč, aby ve středu zůstal vždy jeden člověk, ten, kdo zůstane ve středu kruhu, říká úkoly. Průběžně se tedy ve středu kruhu lidé mění.

Židlová hra - Speeddating

Do středu místnosti dáme polovinu židlí, jak je účastníků, zádivou opěrkou k sobě. Každé židli přistavíme poté naproti druhou židli. Každý účastník si vybere nějakou židli. Tím se vytvoří dvojice. Dvojice se mezi sebou budou bavit na různá témata, která jim postupně zadává lektor. Po prvním tématu lektor určí: nyní se účastníci ve vnějším kruhu posunou o... např. dvě židle doleva. Po dalším tématu se opět zadá posun: nyní se posune vnitřní kruh o ... např.: jednu židli doleva. A tak dále, a tak dále, podle toho kolik témat na prodiskutování chce lektor zadat.

Příklad témat:

U dospělých: pracuji jako..., přeji si tady v příhraničním regionu... mé srdce bije pro... o tom moc rád nemluví (zde člověku naproti sobě účastník může říct jen tolik, kolik sám uzná za vhodné, musí mu to být příjemné).

Tuto aktivitu je možné realizovat ve stoje. Minutu jedno téma a co nejrychleji během minuty říci co nejvíce informací.

Kruhy

Účastníci (podle počtu) udělají kruhy. V našem případě 17 účastníků (2 kruhy). Držíme se v kruzích za ruce. Vezmeme kruhy hulahop. Na jednom místě rozpojíme ruce a tam vložíme kruh, opět se lidé spojí za ruce. Cílem je, co nejrychleji obruč dostat celým kruhem na původní místo. Není možné se rozpojit. Oba kruhy soutěží, ten který to má dříve na svém počátečním místě, vyhrává.

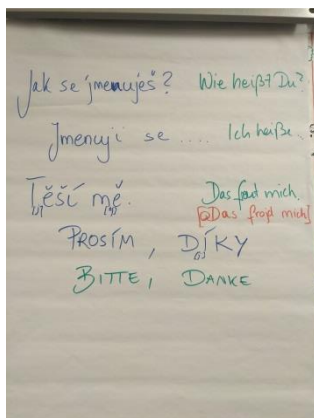
Upír

Stojíme v kruhu. Vprostřed je jedna osoba, která jde s rukama nataženýma v před, jako upír. Osoba, ke které se upír blíží, musí vysílat oční signál k někomu dalšímu, ten jakmile oční kontakt zaregistruje, musí říct jméno osoby, která vysílá signál. Tuto hru můžeme hrát také se slovy pro zvýšení slovní zásoby ne jen se jmény: Účastníkům dáme nálepky na které se napíšou slova (nebo nakreslí obrázky). Někdo má napsané slovíčko česky, někdo německy, někdo má nakreslený obrázek. Ten kdo zachraňuje, musí říct např. druhým jazykem to, co má člověk na sobě za slovo nebo za obrázek. Právě lektor může určit, v jakém jazyce budeme zachraňovat.

Jazyková animace

Small talk

Představení slovní zásoby a natrénování výslovnosti: Jak se jmenuješ? Jmenuji se... Těší mě...

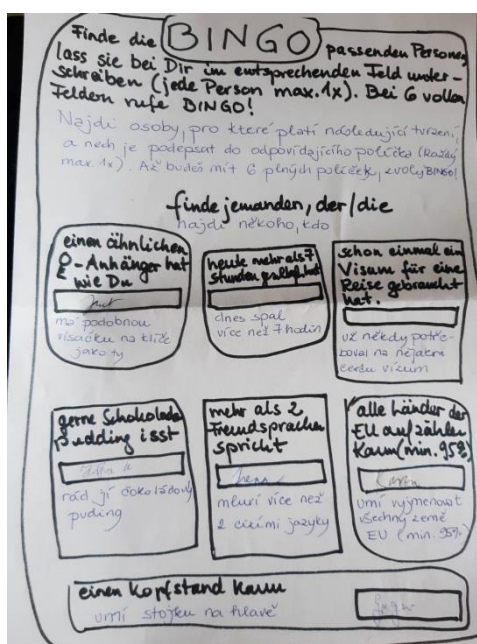


Pak si každý vezme jmenovku jednoho z účastníků, najde ho, zeptá se ho, jak se jmenuje, atd... Proběhne malý rozhovor.

Bingo

Viz obrázek

Každý dostane papír s Bingem, všichni chodí po místnosti a snaží se najít někoho, kdo mu na otázky v Bingu odpoví „ano“. Když někoho najde, nechá si ho do příslušného pole podepsat. Kdo posbírá jako první daný počet podpisů, vyhrál.



Tajný přítel

Celopobytová hra. Každý si vytáhne lísteček se jménem jednoho účastníka a o toho se musí dokonce pobytu starat, být tzv. jeho „anděl“ a „dělat mu radost a dobře“. Třeba mu po někom poslat nějakou maličkost, nechat ho namasírovat, Fantazii se meze nekladou. ☺

Skupinová práce

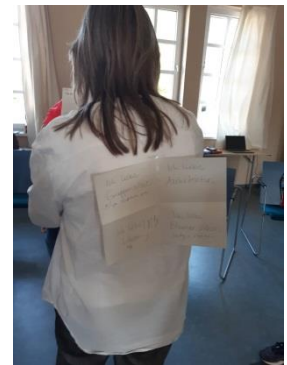
V malých skupinách si připravit jednu aktivitu, která by se dala využít při česko-německých setkáních. Úkol je zadán do druhého dne, kdy dojde k prezentaci této aktivity ostatním skupinám. Na prezentaci necháme max. 10 minut.

Prezentace následující den, které proběhly na našem workshopu:

Úkoly z předešlého dne

Skupina č. 1

Každý si vezme papír. Přeložíme papír na polovinu, poté opět přeložíme. Papír opět rozložíme, vznikly nám 4 části na papíru. Do jednotlivých okének napíšeme 4 informace o nás, z nichž jedna informace bude nepravdivá. Poté si takto nadepsaný papír nalepíme na záda. Účastníci budou mezi sebou chodit, číst si informace a u věci u které se domnívají, že je to lež, budou dělat čárky. Účastníci se mají snažit tyto 4 informace napsat dvojjazyčně. Poté, co se všichni vzájemně ohodnotí, jednotliví účastníci přednesou, co z jimi nadepsaných informací byla nebo nebyla pravda. Účastníky to donutí se rozmluvit a naučí se prezentovat.



Účastníci tuto aktivitu zhodnotili takto: tuto aktivitu vidí spíše u starších žáků, neumí si to představit na prvním stupni. Lektor však k tomuto uvedl: pokud na prvním stupni ještě neumí psát, určitě se dá kreslit co mají rádi a o tom poté mluvit. Tato aktivita jde určitě uzpůsobit i mladším. Opravdu to může být pouze nakreslené, a nebo použité pouze jedno slovo, nemusí to být věta. Aktivitu vždy uzpůsobte podle slovní zásoby věkové skupiny dětí. Zkušenosti z praxe: nejdříve vysvětlit aktivitu a teprve poté rozdat pomůcky. Pokud mají žáci pomůcky dříve, přestávají vnímat. Osvědčuje se také ukázat na sobě aktivitu, aby to děti více pochopily. Lektorka doporučuje: klidně si dopředu připravit papír, jak má vypadat a ukázat ho dětem, jak to má vypadat, aby to děti opravdu pochopily. Nezapomeňte také využívat flip chart, na něm napsat pokyny, díky tomu si děti budou moci opět přečíst co mají dělat, pokud něco z postupu zapomenou.

Skupina č. 2

Měla připravenou hru na stejném principu. Pouze by účastníci napsali jednu pravdu jednu lež s tím, že „největší lhář“ vyhrává.

Skupina č. 3

Živé pexeso - Hádání páru, který k sobě patří. Poprosíme jednu dvojici, aby šla za dveře. Zbylí účastníci vytvoří páry. Jeden z dvojice předvede nějakou činnost a druhá osoba tuto aktivitu popíše slovně = př. Jeden z dvojice předvede aktivitu, která bude připomínat lyžování, druhý z dvojice bude říkat slovo LYŽOVÁNÍ. Poté, co jsou účastníci v místnosti připraveni a všichni si určili kdo bude pantomimicky ztvárňovat činnost a kdo slovně popisovat, může přijít dvojice, která byla za dveřmi. Dvojice přijde do středu kruhu a postupně, nejdříve jeden, poté druhý, vyvolávají jednotlivé účastníky. Ti předvádějí nebo říkají to, co mají připraveno

a dvojice co byla za dveřmi tyto dvojice, které k sobě patří hledají. Předvedení aktivity a její slovní popis je na určité téma, které určí na začátku lektor. Ten, kdo má aktivitu vybranou, předvede jí a nahlásí lektorovi, který tuto aktivitu zapíše na velký papír, aby účastníci měli přehled, že se aktivity neopakují.

Když dvojice za dveřmi přijde do skupinky. Vysvětlíme jí co se od nich čeká: „na toto téma musíte uhádnout, která dvojice k sobě patří. Postupně vyvoláte lidi v kruhu.“ Lidé ve dvojici, která byla za dveřmi mezi sebou soutěží. Kdo má více dvojic vyhrává. Dvojice uprostřed se střídá ve vyvolávání, vždy vyvolají dva lidi. Ten kdo uhodne dvojici stále pokračuje v hádání, dokud neuhodne. Pravidla pro hádání jsou tedy stejná jako v klasickém pexesu.

Tato hra je také ideální pro učení jazyka, v cizím jazyce se řekne aktivita a pantomimicky se předvede. Nebo se takto dají učit čísla. Mohou se také takto realizovat pouze zvuky se slovním popsáním. Tato aktivita se nemusí realizovat v kruhu, ale žáci mohou sedět ve školních lavicích. Tuto aktivitu můžeme také pojmout tak, že nedáme prostor dětem, aby si vybrali svou aktivitu, ale aktivity rozdělí lektor jednotlivým dětem.

Skupina č. 4

Ovocný salát – lektor vybere nějaká ovoce, např. na tabuli nakreslíme, nalepíme ovoce, vedle něho napíšeme jak se řekne česky, jak německy. 2 žáci dostanou jeden druh ovoce, ovoce se dá do dvojice. Všechny dvojice mají mezi sebou rozdělené různé ovoce, ovoce se nesmí opakovat pro více dvojic. Lektor řekne název ovoce a lidé, kteří mají toto ovoce si vymění místa. Když se řekne ovocný salát, vymění se všichni. Lektor může na ráz říci více druhů ovoce, tím se musí vyměnit více lidí.

Díky této aktivitě se děti rozehřejí, u menších dětí se tímto rozšiřuje slovní zásoba. U starších se to může realizovat opět v cizím jazyce. Lektor by si měl pamatovat, jaké ovoce bylo zvoleno. Témat je možné využít spoustu (sport, barvy, ...). Nápad je také utvořit skupiny pouze kartičkami, aby se nevědělo, kdo je kdo. Nemusí se dělat jen dvojice, ale i více dětí dostane např. jeden druh ovoce. Aktivitu lze pojmout různě, například chceme děti jen rozehřát nebo je chceme seznámit, to je např. varianta, kdy se budou měnit podle toho kdo má co rád.

Na protažení

Abschlussritual

Udělat kruh ve stoje, zvednout ruce, protáhnout se a trochu si zacvičit..... Jsme „krásné lípy“ ☺

Ideální hra pro odbourání strachu z komunikace

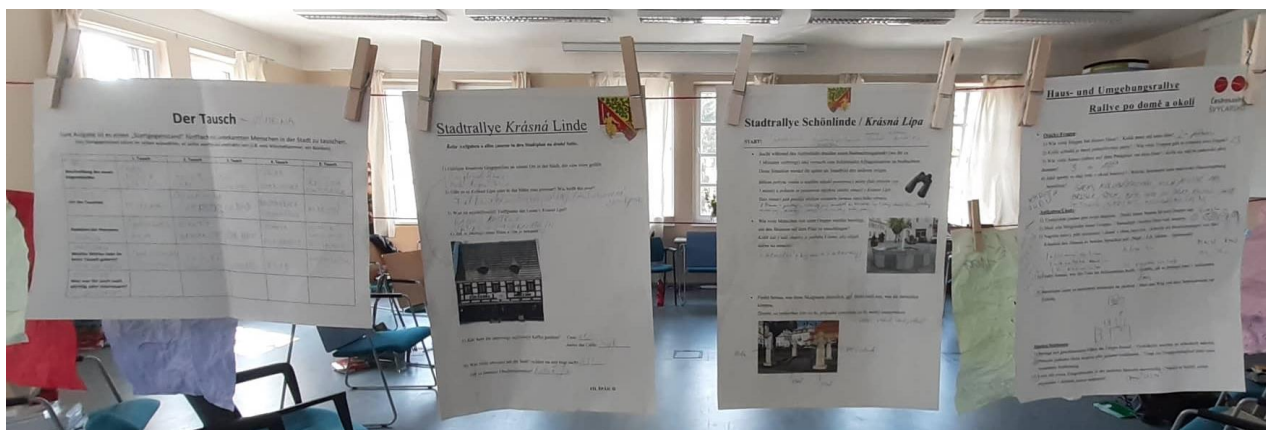
Stadtrallye (Orientáček ve městě spojený s úkoly)

Jak donutit účastníky mezi sebou komunikovat – dát jim aktivitu, která je dlouhodobějšího rázu a udělat cizojazyčné skupinky max. do 10 osob. Účastníci jsou pak zaměřeni na úkol a ztratí zábrany a začínají se domlouvat mezi sebou. K tomu je dobré např. právě Stadtrallye.

Stadtrallye – použili jsme na školení 4 druhy Stadtrallye, aby se účastníci seznámili s různými druhy této hry.

Doporučení pro cizojazyčné skupinky: Zadání úkolů psát např. částečně německy, částečně česky. Nebo ve větě použít několik slov v němčině, několik v češtině. Nebojte se do této hry také zapojit QR kódy, které si snadno vygenerujete na internetu.

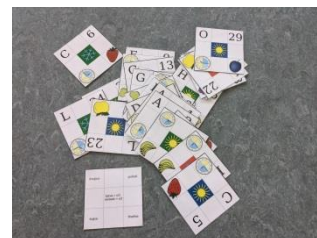
Pokud se nenacházíme v rámci setkání ve městě, příklad v přírodě: připravit kartičky, které v prostoru umístíme na různá místa. Například kartička s informací: potkal jsi skřítku, jak ho oslovíš a. ahoj b. čau c. mlčíš... Pokud odpovíš a. jdi na kartičku č. ... a tímto způsobem připravit následné kartičky. Kartičky ideálně připravit opět v dvojjazýčné verzi.



Cílem této hry není ukázat paměťihodnosti, ale aby měli účastníci spolu nějaký zážitek, aby mezi sebou museli komunikovat. Měli společné, ideálně nezapomenutelné pozitivní zážitky.

Ze zkušenosti účastníků je na podobném principu také např. hra v podobě Master Chef, kdy si starší účastníci během časového limitu musí z připravených ingrediencí společně uvařit oběd, večeři. Je to také dlouhodobější aktivita, u které přemýšlí nad vařením a opět ztrácí ostych u komunikace.

Typ, jak rozdělit účastníky do skupin, nejen hrami (např. rozdělení do rohů místnosti podle různého zaměření apod.) – například prostřednictvím „losovátek“ (kartičky k dělení skupin). Losovat se dá podle čísel, podle barev... možností, jak tyto kartičky využít, je mnoho.



Například:

https://issuu.com/olisekus/docs/losov_tka_pro_mal_-_barva_0fad309d7945b6

<https://lesynapadu.cz/produkt/hodnoceni-organizace/losovatka>

Na internetu najdete plno dalších.

Jaká jsem osobnost – podle zvířat „Selský dvůr“

Motýl: je ve středu, je obdivován, létá sem a tam, dokáže vytvořit úsměv na tváři a nadchnout.

Kvočna: je starostlivá, vyzařuje teplo hnízda, stará se o to aby se všichni účastníci cítili dobře a aby se emocionálně cítili v pohodě. Dává jim pocit bezpečí.



Pes Ovčák: krouží kolem skupiny, chrání ji a stará se o to, aby se nikdo neztratil, zprostředkovává jistotu a vymezuje hrací prostor.

Beran: vedoucí, který ví, kudy se jde, udává směr, čeká, že ho budou všichni následovat, neohlíží se, jestli jdou všichni za ním.

Účastníci si zkusí stoupnout ke zvířeti, o kterém si myslí, že jeho charakteristika na něho pasuje.

Na místě jsme utvořili 4 skupiny podle druhu zvířete. Nyní je naším úkolem napsat výhody a nevýhody jednotlivých zvířat. Každá skupina píše výhody/nevýhody zvířete u kterého stála.

Výhody/nevýhody

Motýl: výhody vidí skupina v tom, že ta osobnost dokáže létat hodně vysoko, je pestrá barevná, dokáže být hodně otevřená, je celkem rozlitaná, v jednu chvíli je tam, druhou chvíli jinde. Je to člověk, který dokáže nadchnout svou kreativitou, je téměř neunavitelný. Nevýhoda – až moc rozlitaný, tím vysíláme moc nadšení a někoho to může unavovat, a čeho bývá moc, toho může být příliš. Téměř neunavitelní. Plno energie přenášíme z nás do ostatních. Občas ten jejich způsob vnáší do práce chaos a možná i nejasné hranice. Nebezpečí přetížení, vyhoření. Přes zuby jim moc nejde dotahování.

Kvočna: účastníci výhody vidí v tom, že se snaží, aby ti o které se staráme byli v bezpečí, aby měli dostatek všeho, co potřebují, aby se nespěchalo, nebyl stres. Nevýhody vidí v tom, že ve chvíli kdy hodně opečovávají, zabíjejí kreativitu skupiny. Někdy mohou ztratit směr cíle, jejich vedení může být pomalejší. Často odtržení od reality a u skupiny hrozí nesamostatnost právě z důvodu přílišného opečovávání. Mívají problém si uvědomit, že skupina se potřebuje také časem osamostatnit, často si to berou osobně.

Pes Ovčák: pes je jistota, můžete se na něj spolehnout je předvídatelný, uklidňující, čitelný. Má rád pravidla, která chce, aby byla dodržována, pravidla jsou pro něj chránit všechny účastníky. Potřebuje, aby všichni ze skupiny byli v bezpečí a měli vše co potřebují. Na rozdíl od ostatních zvířat jsou opravdu samostatní, dokážou si poradit a je na ně tedy v této věci spoleh. Nevýhodu vidí účastníci v pravidlech - když je toto pravidlo překročeno, v tu chvíli nastupuje „zlý pes“ - přijde například s „trestem“.

Beran: výhody účastníci vidí v tom, že je hodně cílevědomý, může být ale umanutý, neohlíží se na ostatní a tlačí to po svém. Může mít přirozenou autoritu, lidé za ním dobrovolně a rádi jdou. Na druhou stranu může být ale despotický. Je to vůdčí typ, ale někdy může být ve své bublině, nevnímá tedy skupinu, kterou zrovna má. Má svou ideu a plán, má hodně zkušeností a argumentuje proč je jeho rozhodnutí lepší, je ale v této věci tvrdohlavý, takže nebere v potaz vůbec nápady ostatních a jejich argumenty. Je to organizátor, hodně houževnatý, proráží cestu své skupince. Beran nepůsobí často sympaticky, lidé si k němu nepůjdou se svými starostmi dokud ho skutečně pořádně nepoznají.

Tým i v mezinárodní výměně funguje nejlépe, když z každého výše uvedeného budeme mít ve skupině. ☺

Zdroj pro toto cvičení - Německo-polský projekt:

Kniha: <https://dpjw.org/das-hat-methode-neue-methoden-jetzt-zum-herunterladen/>

Metoda: https://dpjw.org/wp-content/uploads/2019/10/1a-DE-Methode_Bauernhof.pdf

Vyhodnocování

Na to v rámci stmelování na konci každého setkání nezapomínejte ☺. Například. Vyhodnocení aktivity „Tajný přítel“ - na konci můžeme říct, kdo se o koho staral. Není potřeba se přiznávat kdo si koho vytáhl, není to naše povinnost. Můžeme si říci své pocity z toho, jak jsme se starali o druhého a jak se staral někdo jiný o nás.

Závěrečná hra pro získání hodnocení od účastníků

Sluničko - Lektor je uprostřed a říká různá tvrzení. Pokud s nimi účastníci souhlasí, přibližují se k němu, pokud s ním nesouhlasí, oddalují se. Čím více s tvrzením lektora souhlasí, tím jsou blíží a blíží u něho.



Terč – nakreslí se terč, do každého výseku se napíše oblast, kterou se dá zhodnotit kurz. Barevně zapisujeme blíží ke středu nebo dál od středu například puntíky, které nám ukazují díky jejich umístění v terči, spokojenost účastníků.

Vytvoření evaluačních dotazníků, které účastníci na konci vyplní.

Doporučení na závěr – chytré odkazy

Tandem – www.tandem-org.cz. Pro česko-německou oblast. Realizuje projekty. Pomohou najít partnerskou školu, spolek, poskytnou animátory. Je možné si nechat zasílat Newsletter. Tandem je zaměřen na různé věkové kategorie. Jsou schopni zajistit dotační příspěvky.

Česko-německý fond budoucnosti - <https://www.fondbudoucnosti.cz/>. Organizace pro pomoc s česko-německými aktivitami. Komunikují také oběma jazyky. Možné získat 50% financí na akci, resp. 70%, pokud se projekt napasuje na „téma roku“, který každý rok ČNFB vypisuje. Pro žádost je mít partnera z druhé země.

Ideální je mít německého partnera a žádat přímo v DE v rámci programu Simul+ - zažádá německý partner. Mají dost finančních prostředků, které určitě dostanou. Odkaz zde: www.simulplus.sachsen.de

Financování č-n projektů

- Česko-německý fond budoucnosti - <https://www.fondbudoucnosti.cz>
- Tandem - viz výše
- Fond malých projektů (EU, Euroregion) - https://www.sn-cz2020.eu/cz/foerdergrundlagen/kleinprojektfonds/basisseite_11.jsp

V rámci setkání nezapomínejte na průběžné přestávky, a že si to mají užít nejen účastníci, ale také vy jako lektoři! ☺